

Warszawa, dnia 6 grudnia 2018 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Al. Szucha 12A
00-918 Warszawa

Skarżący

M
PESEL

ul.

reprezentowany przez pełnomocnika
Adw. Michała Piotra Pawłowskiego
nr wpisu 5381 (Izba Adw. w Warszawie)
Kancelaria Adwokacka w Warszawie
ul. Konwiktorska 7 lok. 26
00-216 Warszawa

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Wykonując prawo nadane Skarżącemu przez art. 79 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 188 pkt 5 Konstytucji RP w zw. z art. 76 ustawy z dnia 30.11.2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, na podstawie udzielonego mi przez Skarżącego pełnomocnictwa do reprezentacji przed Trybunałem Konstytucyjnym, wnoszę niniejszym o:

1) stwierdzenie niezgodności przepisu art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w zakresie, w jakim stanowi on przesłankę umorzenia postępowania w przypadku spraw o roszczenia majątkowe rozpoznawane według przepisów Działu XIII rozdziału 58 k.p.k., z następującymi przepisami konstytucyjnymi: art. 2, art. 21 ust. 1, art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 i art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji RP,

2) stwierdzenie niezgodności przepisu art. 556 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim ogranicza on prawo do dochodzenia roszczeń majątkowych po śmierci oskarżonego (podejrzanego) wyłącznie do odszkodowania i wyłącznie do osób, które wskutek wykonania kary lub niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania utraciły należne im od uprawnionego z mocy ustawy utrzymanie lub stale dostarczane im przez zmarłego utrzymanie, gdy względy słuszności przemawiają za przyznaniem odszkodowania, z następującymi przepisami konstytucyjnymi: art. 2, art. 21 ust. 1, art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 2, art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji RP,

3) stwierdzenie niezgodności przepisu art. 558 k.p.k. w zakresie, w jakim nie zawiera on wskazania zakresu spraw, dla których następuje odesłanie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego, oraz nie wskazuje jednoznacznie na przepisy prawne, do których się odsyła, z następującymi przepisami konstytucyjnymi: art. 2, art. 21 ust. 1, art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2, art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji RP,

4) zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego przed Trybunałem Konstytucyjnym w trybie art. 54 ust. 2 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 30.11.2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, niezależnie od końcowego rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego.

W razie wydania postanowienia w trybie art. 61 ust. 4 ustawy z dnia 30.11.2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym Skarżący na podstawie art. 80 ustawy zastrzega nieujawnianie jego danych osobowych.

UZASADNIENIE

I. STAN FAKTYCZNY SPRAWY

Stan faktyczny sprawy jest złożony i przedstawia się następująco.

W dniu lutego 2006 r. policjantka z Komisariatu Policji w S postanowiła przedstawić ██████████ Skarżącego - Panu P C dwa zarzuty kryminalne dotyczące popełnienia czynów z art. k.k. Pierwszy z zarzutów dotyczył

██████████
Z kolei drugi z zarzutów dotyczył ██████████
██████████

Pan P C został przesłuchany w charakterze podejrzanego w dniu maja 2006 r. w Szpitalu Wojewódzkim dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w C i nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów.

Na etapie postępowania przygotowawczego zostało przesłuchanych w sprawie czworo świadków: G K , M Z , M K i J K , a także została wydana opinia psychiatryczna przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów i opinia psychologiczna przez biegłego psychologa. Według wniosków zawartych w opinii psychiatrycznej u Pana P C rozpoznano chorobę psychiczną w postaci ██████████ W opinii biegłych sądowych P C miał całkowicie zniesioną zdolność rozumienia znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem, nie mógł stawać przed sądem i wymagał zastosowania środka zabezpieczającego, albowiem zdaniem lekarzy psychiatrów ██████████
██████████

Z uwagi na wnioski zawarte w opinii biegłych prokurator z Prokuratury Rejonowej w Ś w dniu lipca 2006 r. skierował do Sądu Rejonowego w Ś dzinie wniosek o umorzenie postępowania i zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym.

W dniu grudnia 2006 r. Sąd Rejonowy w Ś postanowił przychylić się do wniosku prokuratora i umorzył postępowanie karne wobec P C przy jednoczesnym zastosowaniu wobec niego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (sprawa o sygn. akt). Sąd I instancji jedynie w sposób lakoniczny stwierdził, że P C był niepoczytalny w dacie popełnienia czynów, ponieważ czyny, o których popełnienie był podejrzewany, zostały dokonane i że w związku z tym wymaga on leczenia w warunkach szpitalnych. Ponadto Sąd stwierdził, że gdyby podejrzany nie leczył się, istnieje duże prawdopodobieństwo, że mógłby on ponownie popełnić przestępstwo o znacznym stopniu społecznej szkodliwości.

Następnie pismem z dnia grudnia 2006 r. P C złożył zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w Ś zarzucając mu m. in.:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu, że
- brak wyjaśnienia w uzasadnieniu postanowienia, na jakich dowodach sąd oparł swoje końcowe rozstrzygnięcie,
- brak możliwości zapoznania się ze stawianymi mu zarzutami i opiniami biegłych,
- błędną diagnozę postawioną w opiniach przez biegłych sądowych,
- brak bezstronności ze strony biegłych lekarzy psychiatrów wydających opinię psychiatryczną na potrzeby sprawy o sygn. akt ,

- niespełnienie przesłanek do zastosowania środka zabezpieczającego polegającego na przymusowym umieszczeniu w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w postaci braku wykazania, że popełnił on czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości i że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że popełni taki czyn ponownie,

- liczne błędy proceduralne popełnione na etapie postępowania przygotowawczego szczegółowo wymienione na str. 3 zażalenia (k. 220 akt sprawy _____),

- brak wiarygodności zeznań złożonych przez świadków w osobach pani K _____ i pani Z _____ oraz pana K _____

W konkluzji swojego zażalenia P. _____ C. _____ wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania.

Następnie w dniu _____ lutego 2007 r. Sąd Okręgowy w Z _____ (sprawa o sygn. akt _____) postanowieniem utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego w Ś _____ Sąd odwoławczy w uzasadnieniu swojego postanowienia nie ustosunkował się do wszystkich zarzutów zawartych w zażaleniu P. _____ C. _____, a do niektórych odniósł się w sposób bardzo powierzchowny. Poza tym Sąd II instancji pomimo zauważenia, że Sąd Rejonowy w Ś _____ w uzasadnieniu swojego postanowienia nie wskazał, na jakich dowodach oparł się uznając, że P. _____ C. _____ jest sprawcą zarzucanych mu czynów, to jedynie ogólnikowo wskazał, że sprawstwo podejrzanego zostało w sposób jednoznaczny potwierdzone zeznaniami osób pokrzywdzonych G _____ K _____ i M _____ Z _____, a także świadków M _____ K _____ i J _____ K _____.

Ostatecznie w dniu _____ listopada 2007 r. P. _____ C. _____ rozpoczął wykonywanie środka zabezpieczającego w _____ Szpitalu Neuropsychiatrycznym w L _____

Oprócz _____ Szpitala Neuropsychiatrycznego w L _____ przez ponad 8 lat P. _____ C. _____ nieprzerwanie wykonywał środek zabezpieczający o charakterze leczniczo-izolacyjnym również w SP ZOZ Państwowym Szpitalu dla Nerwowo i

Psychicznie Chorych w R , SP Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w M i Oddziale Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu w Szpitalu w G

W dniu września 2015 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wywiódł kasację od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Z z dnia lutego 2007 r. wydanego w sprawie o sygn. akt utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Ś z dnia grudnia 2006 r. Orzeczenie Sądu Okręgowego w Z zostało zaskarżone w całości na korzyść podejrzanego P C Rzecznik Praw Obywatelskich zarzucił zaskarżonemu postanowieniu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów procedury karnej, tj. art. 433 § 2 k.p.k., art. 458 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k., polegające na nierozważeniu i nienależytym ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do wszystkich istotnych zarzutów podniesionych przez podejrzanego w zażaleniu od postanowienia sądu pierwszej instancji. Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Z do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym oraz o wstrzymanie wykonania orzeczenia o umieszczeniu P C w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym.

Postanowieniem wydanym w dniu października 2015 r. Sąd Najwyższy postanowił nie uwzględnić wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia (sprawa o sygn. akt).

Następnie postanowieniem z dnia grudnia 2015 r. Sąd Najwyższy uznał kasację Rzecznika Praw Obywatelskich za uzasadnioną i uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Z z dnia lutego 2007 r. i utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Ś z dnia grudnia 2006 r. i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Ś do ponownego rozpoznania.

W motywach swojego postanowienia Sąd Najwyższy uznał za zasadne podniesione zarzuty naruszenia prawa procesowego oraz przyznał rację obszernej argumentacji Rzecznika Praw Obywatelskich zawartej w uzasadnieniu jego kasacji.

Sąd Najwyższy ocenił, że Sąd Okręgowy w Z _____ rozpoznając zażalenie P _____ C _____ z dnia _____ grudnia 2006 r. na postanowienie Sądu Rejonowego w Ś _____ z dnia _____ grudnia 2006 r. nie podołał obowiązkowi odniesienia się do wszystkich zarzutów wniesionego środka odwoławczego i należytego uzasadnienia swojego orzeczenia. Sąd Najwyższy zauważył, że uzasadnienie postanowienia powinno wskazywać przesłanki, którymi kierował się organ wydający postanowienie, przez co należy rozumieć należyte wyjaśnienie podstawy faktycznej i podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a także powody uznania zarzutów zażalenia za zasadne bądź niezasadne. Motywy postanowienia powinny odzwierciedlać tok rozumowania sądu, czyli przebieg i efekty rozważenia zarzutów i wniosków odwoławczych. Tymczasem w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w Z _____ z dnia lutego 2017 r. zabrakło tych elementów. W szczególności uzasadnienie postanowienia sądu odwoławczego nie zawierało jakichkolwiek rozważań w kwestii oceny wiarygodności zeznań świadków G _____ K _____, M _____ Z _____, M _____ K _____ i J _____ K _____, oceny stopnia społecznej szkodliwości czynów zarzucanych podejrzanemu, czy oceny prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego ponownie czynu zabronionego o znacznym stopniu społecznej szkodliwości.

Sąd Najwyższy wskazał również, że sądy obydwu instancji zaniechały przeprowadzenia tzw. testu proporcjonalności (chodzi o zasadę proporcjonalności kary pozbawienia wolności do wagi czynu), czyli nie rozważyły jaką karę należałoby wymierzyć sprawcy za popełnienie czynu zabronionego, gdyby nie jego stan niepoczytalności. Ponadto obydwie sądy pominęły podawaną przez P _____ C _____ okoliczność (która znajdowała potwierdzenie w dokumentach będących w aktach sprawy), że przebywał on wówczas w Szpitalu Psychiatrycznym w L _____, a zatem że nie było konieczne orzekanie o przymusowym umieszczeniu go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, co zdaniem Sądu Najwyższego obligowało obydwie sądy do ustalenia, czy stosowanie aż tak drastycznego środka wobec podejrzanego było konieczne, skoro ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego przewiduje wystarczające regulacje zmuszające osoby chore psychicznie do poddania się przymusowemu leczeniu. Poza tym obydwie sądy procedując w przedmiocie zastosowania środka zabezpieczającego nie rozważyły w należyty sposób tego, czy

prawdopodobieństwo popełnienia czynu zabronionego może być zredukowane poprzez leczenie w innej formie, aniżeli w drodze wykonywania środka zabezpieczającego o charakterze przymusowym.

Uchylając postanowienia Sądu Okręgowego w Z z dnia lutego 2007 r. i Sądu Rejonowego w Ś z dnia grudnia 2006 r. z powodu rażących naruszeń przepisów prawa procesowego, które mogły mieć istotny wpływ na treść wydanych orzeczeń, oraz przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu w Ś do ponownego rozpoznania, Sąd Najwyższy nakazał Sądowi Rejonowemu w Ś ponowne przeprowadzenie postępowania z uwzględnieniem uwag zawartych w uzasadnieniu swojego orzeczenia kasatoryjnego, a także przy uwzględnieniu treści art. 101 § 1 pkt 4 k.k., art. 102 k.k. i art. 324 k.p.k.

Następnie po uchyleniu obydwu postanowień przez Sąd Najwyższy sprawa trafiła z powrotem do Sądu Rejonowego w Ś

Postanowieniem z dnia marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Ś postanowił umorzyć postępowanie karne przeciwko oskarżonemu P C (sprawa o sygn. akt) z powodu przedawnienia karalności zarzucanych mu czynów. Zażalenie na to postanowienie złożył obrońca P C W wyniku jego rozpoznania Sąd Okręgowy w Z w dniu maja 2016 r. postanowił uchylić to postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Ś do ponownego rozpoznania (sprawa o sygn. akt). Sąd Okręgowy w Z przyjął, że Sąd Rejonowy w Ś nie był upoważniony do umorzenia postępowania karnego prowadzonego przeciwko P C w sytuacji, gdy postępowanie sądowe w tej sprawie zostało zainicjowane wnioskiem prokuratora o umorzenie postępowania z jednoczesnym zastosowaniem środka zabezpieczającego i gdy zarazem ujawniła się ujemna przesłanka procesowa. Zdaniem Sądu odwoławczego w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy stwierdza, iż nie może zastosować wobec podejrzanego środków zabezpieczających z uwagi na ustanie karalności jego czynów, to nie może samodzielnie umorzyć postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., tylko powinien postąpić zgodnie z regulacją określoną w art. 324 § 2

k.p.k., czyli wydać postanowienie o odmowie uwzględnienia wniosku prokuratora i przekazać sprawę do dalszego rozstrzygnięcia prokuratorowi, jako organowi prowadzącemu postępowanie przygotowawcze oraz władnemu do orzeczenia w tym przedmiocie na mocy art. 322 § 1 k.p.k.

Po uchyleniu postanowienia z dnia marca 2016 r. przez Sąd Okręgowy w Z postanowieniem z dnia sierpnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Ś postanowił nie uwzględnić wniosku prokuratora o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających i sprawę przekazać Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w Ś do dalszego prowadzenia (sprawa o sygn.).

Ostatecznie Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ś w dniu listopada 2016 r. postanowił umorzyć śledztwo prowadzone w sprawie karnej przeciwko P C o czyny z art. k.k. wobec stwierdzenia przedawnienia karalności przestępstwa (sprawa o sygn.). Postanowienie to zostało odebrane przez P C w dniu grudnia 2016 r. i uprawomocniło się z dniem grudnia 2016 r.

Następnie w dniu listopada 2017 r. pełnomocnik P C wysłał do Sądu Okręgowego w Z , Wydziału II Karnego wnioszek o zapłatę zadośćuczynienia z tytułu niesłusznego wykonywania środka zabezpieczającego o charakterze leczniczo-izolacyjnym polegającego na przymusowym umieszczeniu w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w okresie od dnia listopada 2007 r. do dnia grudnia 2015 r. Sprawa wpłynęła do Sądu Okręgowego w Z w dniu listopada 2017 r. i została zarejestrowana pod sygn. akt

W dniu grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Z wydał postanowienie o przedstawieniu akt sprawy Sądowi Apelacyjnemu w P celem rozważania możliwości przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w K

Następnie postanowieniem z dnia stycznia 2018 r. (sprawa o sygn.) Sąd Apelacyjny w P podjął decyzję o przekazaniu sprawy o sygn. akt

Sądu Okręgowego w Z Górze do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w
K

W 2018 r. Pan P C zmarł.

Na rozprawie w dniu marca 2018 r. w Sądzie Okręgowym w K stawili się pełnomocnik Pana P C i jego jedyny spadkobierca - M C , który zarazem udzielił pełnomocnictwa do reprezentacji w sprawie Adw. M P , dotychczasowemu pełnomocnikowi ██████████

Jednocześnie pełnomocnik w oparciu o odpowiednio stosowane przepisy k.p.c. złożył wniosek o zawieszenie postępowania przed Sądem Okręgowym w K i podjęciem go na nowo z udziałem następcy prawnego P C - M C . Pełnomocnik złożył potwierdzoną za zgodność z oryginałem kserokopię wniosku M C o stwierdzenie nabycia spadku po P C , który w tamtym czasie nie został jeszcze rozpoznany przez Sąd spadku. Ponadto pełnomocnik złożył do akt sprawy dokumenty potwierdzające poniesienie uzasadnionych wydatków w związku ze stawiennictwem pełnomocnika na rozprawie w Sądzie Okręgowym w K w dniu marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w K oddalił wniosek o zawieszenie postępowania i podjęcie go na nowo z udziałem M C oraz jednocześnie umorzył postępowanie zainicjowane wnioskiem z dnia listopada 2017 r. za podstawę rozstrzygnięcia przyjmując art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 i § 3 k.p.k.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy w K wskazał, że prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia zgodnie z art. 552 § 1 i § 3 k.p.k. przysługuje wyłącznie oskarżonemu (osobie, wobec której stosowano środek zabezpieczający). Zdaniem Sądu Okręgowego w K roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie nie przysługuje spadkobiercom oskarżonego, a zatem przepisy k.p.c. dotyczące zawieszenia postępowania na wypadek śmierci oskarżonego nie mają zastosowania. W ocenie Sądu Okręgowego w K prawo do odszkodowania (tylko i wyłącznie odszkodowania) na wypadek śmierci oskarżonego zostało uregulowane w

art. 556 § 1 k.p.k. i jest to odrębne roszczenie, którego należy dochodzić w odrębnym postępowaniu.

Następnie pełnomocnik M C , posiadając jeszcze w oparciu o art. 96 zd. drugie k.p.c. w zw. z art. 89 k.p.k. ustawowe umocowanie do działania do czasu zawieszenia postępowania jako pełnomocnik zmarłego P C (zawieszenie postępowania ostatecznie nie nastąpiło), zażaleniem z dnia kwietnia 2018 r. zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w K z dnia marca 2018 r. w całości na korzyść wnioskodawcy.

W zażaleniu pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił Sądowi Okręgowemu w K naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj.: art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez jego błędne zastosowanie, art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, art. 35 § 1 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i art. 200 § 1 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, a także naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 445 § 3 k.c. poprzez jego niezastosowanie oraz brak bezpośredniego zastosowania norm o randze konstytucyjnej, tj. art. 2, art. 21 ust. 1, art. 32 ust. 1 i art. 64 Konstytucji RP.

W dniu maja 2018 r. Sąd Rejonowy w M stwierdził, że spadek po zmarłym w dniu 2018 r. P C nabył w całości M C (sprawa o sygn. akt).

Na posiedzeniu w dniu czerwca 2018 r. w Sądzie Apelacyjnym w K (sprawa o sygn. akt) stawili się skarżący M C wraz z pełnomocnikiem Adw. M P Pełnomocnik złożył do akt sprawy potwierdzony za zgodność z oryginałem wniosek o stwierdzenie prawomocności postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po P C przez M

C Postanowienie o nabyciu spadku uprawomocniło się dopiero w dniu czerwca 2018 r., natomiast w dacie posiedzenia przed Sądem Apelacyjnym w K

Skarżący nie dysponował jeszcze jego odpisem zawierającym stwierdzenie prawomocności. Ponadto pełnomocnik M C złożył dokumenty po-

twierdzące poniesienie uzasadnionych wydatków w związku ze stawiennictwem pełnomocnika na posiedzeniu w Sądzie Apelacyjnym w K

Sąd Apelacyjny w K nie podzielił zarzutów i argumentacji zawartej w zażaleniu pełnomocnika Skarżącego. Sąd II instancji natomiast utożsamiał się w pełni ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w K , które zostało wyrażone w uzasadnieniu jego postanowienia z dnia marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w K uznał, że nie było podstaw do zawieszenia postępowania w oparciu o odpowiednio stosowane przepisy k.p.c., zaś zdaniem Sądu przepis art. 556 k.p.k. jest jednoznaczny w swojej treści i nie przewiduje on, że spadkobiercy zmarłego wchodzi w jego prawa. Zdaniem Sądu art. 556 k.p.k. statuuje tylko odrębne prawo do odszkodowania, zaś krąg osób uprawnionych do tego roszczenia jest ograniczony i nie pokrywa się ze spadkobiercami zmarłego. W konsekwencji Sąd Apelacyjny w K nie dopatrywał się naruszenia przepisów Konstytucji RP wskazanych w zażaleniu.

II. WSKAZANIE OSTATECZNEGO ORZECZENIA, Z KTÓRYM SKARŻĄCY ŁĄCZY NARUSZENIE JEGO PRAW KONSTYTUCYJNYCH

Skarżący M C łączy naruszenie Jego konstytucyjnych praw i wolności z wydaniem postanowienia Sądu Okręgowego w K z dnia marca 2018 r. (w sprawie o sygn.) w przedmiocie umorzenia postępowania zainicjowanego wnioskiem P C () z dnia listopada 2017 r. o zapłatę zadośćuczynienia oraz postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K z dnia czerwca 2018 r. (w sprawie o sygn.) utrzymującym w mocy zażarżone postanowienie Sądu Okręgowego w K z dnia marca 2018 r.

Ostatecznym rozstrzygnięciem w sprawie zainicjowanej wnioskiem o zapłatę zadośćuczynienia z dnia listopada 2017 r. było postanowienie Sądu Apelacyjnego w K z dnia czerwca 2018 r. (sprawa o sygn. akt).

Oświadczam, że Skarżący M C odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w K z dnia czerwca 2018 r. wydanego w sprawie odebrał w dniu 6 września 2018 r.

Nadto informuję, że Skarżący nie wniósł nadzwyczajnego środka zaskarżenia od postanowienia Sądu Apelacyjnego w K z dnia czerwca 2018 r., które zostało wydane w sprawie

III. WSKAZANIE SPOSOBU NARUSZENIA PRAW KONSTITUCYJNYCH

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w K z dnia czerwca 2018 r. i poprzedzające je postanowienie Sądu Okręgowego w K z dnia marca 2018 r. naruszyły szereg praw Skarżącego, które mają swoje źródło w unormowaniach Konstytucji RP.

Zdaniem Skarżącego obydwie orzeczenia sądowe naruszają jego prawo do dziedziczenia (art. 21 Konstytucji), prawo do równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji), prawo do sprawiedliwie ukształtowanej procedury sądowej (art. 45 ust. 1 Konstytucji), prawo do równej ochrony prawa dziedziczenia i praw majątkowych (art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji), a także prawo do wynagrodzenia szkody wyrządzonej niezgodnym działaniem z prawem władzy publicznej (art. 77 ust. 1 Konstytucji) oraz niezamykania drogi sądowej dochodzenia roszczeń odszkodowawczych (art. 77 ust. 2 Konstytucji). Ponadto powołane w petitum skargi konstytucyjnej przepisy k.p.k., na podstawie których Sąd Okręgowy w K i Sąd Apelacyjny w K orzekały w sprawie Skarżącego, są niezgodne z zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) i wywodzonymi z niej zasadami zaufania, pewności prawa i przyzwoitej legislacji.

Sąd Apelacyjny w K utrzymując w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w K odmówił merytorycznego rozpoznania roszczenia o zadośćuczynienie zgłoszonego pierwotnie przez P C i nie uznał prawa Skarżącego do dziedziczenia roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne po zmarłym , o którego przyznanie została już przecież założona sprawa sądowa, oraz wejścia Skarżącego w prawa zmarłego w toczącym się postępowaniu.

miał ekspektatywę prawa majątkowego w postaci roszczenia o zadośćuczynienie za bezprawne, ponad 8-letnie pozbawienie w wolności w szpitalach

psychiatrycznych i wiążące się z tym różne dolegliwości, które naruszały jego inne (niż tylko wolność) dobra osobiste. Roszczenie o zadośćuczynienie zostało zgłoszone przez P C w przewidzianym przez prawo terminie i co do zasady było usprawiedliwione, albowiem zostały spełnione wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 552 § 1, § 2 i § 3 k.p.k. P C był podejrzanym, któremu - po uchyleniu przez Sąd Najwyższy postanowienia o zastosowaniu środka zabezpieczającego w wyniku kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich - następnie umorzono postępowanie karne wskutek okoliczności, których nie uwzględniono we wcześniejszym postępowaniu (w tym przypadku z powodu przedawnienia karalności czynów). Tym samym [REDAKTOR] przysługiwały od Skarbu Państwa roszczenia o odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, które wynikały z zastosowania względem niego środka zabezpieczającego, którego nie powinien był wykonywać.

Wysokość roszczenia P C o zadośćuczynienie również jest możliwa do ustalenia na podstawie zobiektywizowanych, mierzalnych i weryfikowalnych kryteriów, albowiem precyzyjnie wynikają one z utrwalonego orzecznictwa sądowego.

Ekspektatywa prawa majątkowego [REDAKTOR] była maksymalnie ukształtowana, albowiem jedynym i zarazem ostatnim elementem, którego zabrakło do przyznania P C zadośćuczynienia pieniężnego od Skarbu Państwa za wieloletnie bezprawne pozbawienie wolności, było właśnie końcowe rozstrzygnięcie Sądu, które w realiach spraw o sygn. akt i było tylko formalnością. Gdyby nie nagła i niespodziewana śmierć [REDAKTOR], to takie zadośćuczynienie pieniężne zostałyby niewątpliwie zasądzone i to w bardzo dużej wysokości, biorąc zwłaszcza pod uwagę bardzo długi czas pozbawienia wolności i ogromną skalę krzywdy psychicznej i moralnej doznanej przez poszkodowanego.

W realiach sprawy zainicjowanej wnioskiem [REDAKTOR] z dnia listopada 2017 r. nie można też wykluczyć, że wyrok Sądu I instancji zapadłby i uprawomocnił się jeszcze przed dniem śmierci P C, gdyby Sąd Okręgowy w Z nie wystąpił z wnioskiem do Sądu Apelacyjnego w P o przekazanie

sprawy o sygn. akt do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu (tj. Sądowi Okręgowemu w K) z uwagi na rzekome zasady ekonomiki procesowej, które akurat w tej sprawie nie występowały. Nic przecież nie stało na przeszkodzie, aby zarówno P C , jak i M C można było przesłuchać na jednej rozprawie w Sądzie Okręgowym w Z

W powyższych okolicznościach, pięć tygodni po śmierci ██████████, pomimo przedłożenia na rozprawie w Sądzie Okręgowym w K w dniu marca 2018 r. poświadczonej za zgodność z oryginałem kserokopii wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po P C , a następnie na posiedzeniu w Sądzie Apelacyjnym w K w dniu czerwca 2018 r. poświadczonej za zgodność z oryginałem kserokopii wniosku o stwierdzenie prawomocności postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po P C (Skarżący nie dysponował wówczas jeszcze prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, którego odpis doręczono mu dopiero po posiedzeniu w Sądzie Apelacyjnym w K), obydwa Sądy uznały, że Skarżący jako jedyny następca prawny pierwotnego wnioskodawcy nie może kontynuować po zmarłym dochodzenia roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne na podstawie przepisów Działu XIII rozdziału 58 k.p.k. i że na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. postępowanie ulega umorzeniu. Tym samym Sądy odmówiły Skarżącemu uznania jego prawa do dziedziczenia oraz rekompensaty szkody wyrządzonej zmarłemu niezgodnym z prawem działaniem organów władzy publicznej, o której przyznanie w ustawowym terminie została wytoczona sprawa sądowa, oraz w konsekwencji zamknęły Skarżącemu drogę sądową dochodzenia naruszonych wolności i praw, albowiem jednocześnie obydwa Sądy odmówiły przekazania sprawy o roszczenie pieniężne (majątkowe) do rozpoznania właściwemu sądowi cywilnemu pomimo zgłoszenia stosownego wniosku przez Skarżącego. Odmówiono Skarżącemu zastosowania na zasadzie art. 558 k.p.k. przepisów Kodeksu postępowania cywilnego normujących kwestię zawieszenia postępowania (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c.) i przekazania sprawy według właściwości (art. 200 § 1 k.p.c.).

IV. UZASADNIENIE ZARZUTU NIEZGODNOŚCI ART. 17 § 1 PKT 5 K.P.K. Z NORMAMI KONSTYTUCJI RP

W sprawach o sygn. _____ i _____, to właśnie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. stanowił podstawę prawną orzeczenia skutkującego zamknięciem Skarżącemu drogi do merytorycznego rozpoznania sprawy. Norma ta znajduje się w „przepisach wstępnych” Kodeksu postępowania karnego wśród kilkunastu innych przesłanek warunkujących dopuszczalność prowadzenia postępowania karnego. Przesłanki te określają sytuacje, w których należy odmówić wszczęcia postępowania karnego, natomiast gdy już się ono toczy, to nakazują jego umorzenie. Art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. znajduje zastosowanie we wszystkich rodzajach postępowań prowadzonych według przepisów Kodeksu postępowania karnego, czyli nie tylko w odniesieniu do spraw rozpoznawanych w trybie zwykłym, ale również do postępowań z oskarżenia prywatnego, nakazowego, przyspieszonego, czy właśnie do postępowań odszkodowawczych unormowanych w Dziale XIII rozdziale 58 k.p.k.

O ile jednak odnoszenie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. do postępowań, których zadaniem jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osoby dopuszczającej się popełnienia czynu zabronionego zgodnie z celami Kodeksu postępowania karnego (art. 2) jest kwestią oczywistą, to automatyczne odnoszenie tej regulacji do trybu postępowania, w którym dochodzone są roszczenia majątkowe (odszkodowanie i zadośćuczynienie), jest wątpliwe. Art. 17 k.p.k. w ogólności odnosi się do podstawowej funkcji postępowania karnego, jaką jest ściganie karne sprawców przestępstw. Tymczasem celem postępowania unormowanego w rozdziale 58 k.p.k. jest pieniężna rekompensata wyrządzonej szkody majątkowej i niemajątkowej, którą na skutek wadliwego funkcjonowania organów wymiaru sprawiedliwości niesłusznie poniósł obywatel. Jest to zatem cel typowy dla procedury cywilnej, gdzie formalnie dwa równorzędne podmioty wiodą spór dotyczący ich praw i obowiązków. Jedynie w drodze wyjątku wola ustawodawcy postępowania o odszkodowanie i zadośćuczynienie „za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie”, a także zastosowanie środka zabezpieczającego zostały skierowane do rozpoznania przez sąd karny. Nie powinno to jednak prowadzić do formalnego uprzywilejowywania organów Państwa i ogra-

niczać zakresu ochrony praw i wolności obywatelskich w stosunku do tego, co gwarantuje prawo cywilne. Należy zauważyć, że według art. 445 § 3 k.c. *„roszczenie o zadośćuczynienie przechodzi na spadkobierców tylko wtedy, gdy zostało uznane na piśmie albo gdy powództwo zostało wytoczone za życia poszkodowanego”*. W sytuacji, gdyby organy Państwa odpowiadały za bezprawne pozbawienie wolności obywatela w innym kontekście sytuacyjnym, aniżeli kontekst postępowania karnego lub gdyby takiego bezprawnego zachowania ingerującego w wolność drugiego człowieka dopuścił się np. podmiot prywatny (np. niepubliczny szpital psychiatryczny), to dziedziczność roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne w przypadku wytoczenia o nie sprawy sądowej przez poszkodowanego za jego życia przed upływem terminu przedawnienia roszczenia, nie budziłaby najmniejszych wątpliwości.

W tożsamych stanach faktycznych dochodzi zatem do rażącej odmienności rozstrzygnięć sądowych w zależności od tego, w jakim trybie procedowane jest roszczenie o zadośćuczynienie (czy k.p.k. czy k.p.c.) oraz tego, kto ponosi odpowiedzialność za bezprawne pozbawienie wolności innego człowieka (czy Skarb Państwa czy podmiot prywatny). Na gruncie przepisów Konstytucji RP takie rażące zróżnicowanie sytuacji prawnej obywateli i możliwości uzyskania godziwej rekompensaty za naruszenie ich dóbr prawem chronionych nie znajduje żadnego racjonalnego i aksjologicznego uzasadnienia. Przepisy procedury karnej nie gwarantują obywatelom nawet zbliżonego standardu ochrony w stosunku do tego, co zapewniają przepisy prawa cywilnego. A należy zauważyć, że chodzi o ochronę najważniejszego dobra osobistego człowieka, jakim jest wolność, co w sposób jednoznaczny wynika z systematyki Konstytucji RP, jak również z treści licznych instrumentów prawa międzynarodowego gwarantujących podstawowe prawa człowieka i obywatela.

Brak tej równości w porównywalnych stanach faktycznych unaocznia się zwłaszcza, gdy porówna się regulację k.p.k. z przepisami ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, gdzie w art. 8 ust. 1 tej ustawy unormowano, że *„Osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce*

stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia albo decyzji. W razie śmierci tej osoby uprawnienie to przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców". Żadne względy natury moralnej, aksjologicznej i teleologicznej nie przemawiają za tym, żeby odmawiać najbliższym dla osoby zmarłej, która z powodu rażących błędów wymiaru sprawiedliwości była niesłusznie aresztowana, skazana, zatrzymana czy np. umieszczona w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w warunkach wykonywania środka zabezpieczającego, możliwości dochodzenia w pełnym zakresie roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie.

W tych okolicznościach zdaniem Skarżącego art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. narusza przede wszystkim konstytucyjne prawo Skarżącego do sprawiedliwie ukształtowanej procedury sądowej, prawo do równego traktowania przez władze publiczne i do niezamykania drogi sądowej dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Jednocześnie naruszone zostało prawo Skarżącego do dziedziczenia, prawo do równej ochrony prawa dziedziczenia i praw majątkowych oraz prawo do wynagrodzenia szkody wyrządzonej niezgodnym działaniem z prawem władzy publicznej.

V. UZASADNIENIE ZARZUTU NIEZGODNOŚCI ART. 556 § 1 K.P.K. Z NORMAMI KONSTYTUCJI RP

Art. 556 § 1 k.p.k. stanowi, że „W razie śmierci oskarżonego prawo do odszkodowania przysługuje temu, kto wskutek wykonania kary lub niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania utracił: 1) należne mu od uprawnionego z mocy ustawy utrzymanie; 2) stale dostarczane mu przez zmarłego utrzymanie, jeżeli względy słuszności przemawiają za przyznaniem odszkodowania”.

Przepis ten nadaje osobom, wobec których na oskarżonym ciążył ustawowy obowiązek alimentacyjny lub na które oskarżony dobrowolnie łożył zapewniając im utrzymanie, uprawnienie do uzyskania odszkodowania w przypadku śmierci oskarżonego. W porównaniu z regulacjami zawartymi w art. 446 Kodeksu cywilnego możliwość uzyskania godziwej rekompensaty została znacząco ograniczona zarówno w aspekcie podmiotowym (tylko osoby uprawnione do alimentacji), jak i przedmioto-

wym (tylko odszkodowanie) oraz temporalnym (tylko okres 1 roku na wystąpienie z roszczeniami przeciwko Skarbowi Państwa).

Takie daleko idące ograniczenia podmiotowe, przedmiotowe i temporalne w Kodeksie postępowania karnego dotyczące roszczeń przysługujących innym osobom w razie śmierci oskarżonego (podejrzanego) nie znajdują żadnego moralnego i aksjologicznego uzasadnienia na gruncie przepisów Konstytucji RP. Jest to niczym nieuzasadnione różnicowanie sytuacji prawnej obywateli, które przede wszystkim godzi w ich słuszne prawa majątkowe i prawa wynikające z dziedziczenia. Nie sposób oprzeć się wrażeniu, że tak bardzo wąskie unormowanie w art. 556 § 1 k.p.k. materii roszczeń odszkodowawczych przysługujących najbliższym / spadkobiercom zmarłego, który był niesłusznie skazany, aresztowany, zatrzymany lub umieszczony w izolacji w warunkach wykonywania środka zabezpieczającego w gruncie rzeczy prowadzi do nieuzasadnionego uprzywilejowania Państwa i jego organów odpowiedzialnych za bezprawne pozbawienie człowieka najwyższego dobra, jakim jest wolność. Jednocześnie mamy do czynienia z nieakceptowalną moralnie sytuacją, że Państwo odpowiedzialne prawnie za działania swoich organów i czyny swoich funkcjonariuszy uzyskuje swego rodzaju „korzyść”, albowiem praktycznie nie ponosi żadnych negatywnych konsekwencji, zaś szkoda powstała po stronie osoby, wobec której zastosowano najbardziej dolegliwą sankcję karną, nie zostaje należycie zrekompensowana. Konsekwencje faktyczne takiego stanu rzeczy ponoszą również najbliżsi takiej osoby, ponieważ z racji bliskich relacji osobistych i rodzinnych na nie również rozciągają się negatywne skutki błędów wymiaru sprawiedliwości.

Niesprawiedliwość wąskiego ujęcia art. 556 § 1 k.p.k. szczególnie widoczna staje się w realiach sprawy Skarżącego. P C był ██████████ M C

Skarżący jest emerytem prowadzącym samodzielnie jednoosobowe gospodarstwo domowe. ██████████

██████████ Sytuacja życiowa Skarżącego w niczym nie różni się od trudnej sytuacji życiowej osób, które utraciły należne im od uprawnionego utrzymanie.

Tym samym art. 556 § 1 k.p.k. należy uznać jako naruszający prawo Skarżącego do dziedziczenia, prawo do równej ochrony prawa dziedziczenia i praw majątkowych, prawo do wynagrodzenia szkody wyrządzonej niezgodnym działaniem z prawem władzy publicznej, prawo do sprawiedliwie ukształtowanej procedury sądowej, prawo do równego traktowania przez władze publiczne i do niezamykania drogi sądowej dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zarazem jest on niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą demokratycznego państwa prawnego.

VI. UZASADNIENIE ZARZUTU NIEZGODNOŚCI ART. 558 K.P.K. Z NORMAMI KONSTYTUCJI RP

Art. 558 k.p.k. zawiera odesłanie do stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w kwestiach nieuregulowanych w Kodeksie postępowania karnego i został sformułowany przez ustawodawcę ogólnikowo: *„W sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym kodeksie”*.

Przepis odsyłający zawarty w art. 558 k.p.k. jest przede wszystkim niezgodny z art. 2 Konstytucji, czyli z zasadą demokratycznego państwa prawnego i wywodzoną z niej zasadą przyzwoitej (prawidłowej, rzetelnej) legislacji.

Zasada przyzwoitej legislacji stanowi rozwinięcie i uszczegółowienie dwóch innych ważnych zasad konstytucyjnych, które składają się na koncepcję demokratycznego państwa prawnego wynikającą z art. 2 Konstytucji: zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasady pewności prawa i bezpieczeństwa prawnego (D. Salitra, *Zasady przyzwoitej legislacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, „Przegląd Sejmowy” 2003, nr 4, s. 33).

W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, a także według zapatrywań konstytucjonalistów przyjmuje się, iż *„Funkcją zasady (zasad) poprawnej legislacji nie jest tylko zapewnienie prawidłowości prawu regulującemu stosunki między władzami publicznymi i obywatelami (jednostkami), lecz w ogólności prawu, któremu jest konieczna do osiągnięcia celów wyznaczonych danemu uregulowaniu. Ponad wszelką wątpliwość pozostaje, że na czoło*

wysuwa się zagwarantowanie pewności i bezpieczeństwa prawnego obywatelom, dlatego z zasady tej wynika zakaz stanowienia przepisów, które pozostawiają organom państwowym zbyt dużą swobodę oraz umożliwiają dowolność rozstrzygnięć (K 33/05 z 17 maja 2006 r.). Tego rodzaju wada legislacyjna może stanowić przesłankę stwierdzenia niekonstytucyjności dotkniętego nią przepisu (SK 51/05 z 23 maja 2006 r.). Zasada (zasady) poprawnej legislacji odnosi się także do formułowania celów, które prawodawca chce osiągnąć swoim działaniem. Zasady te „stanowią podstawę do oceny, czy sformułowane ostatecznie przepisy prawne w prawidłowy sposób wyrażają wystawianą normę oraz czy nadają się do realizacji zakładanego celu” (K 28/02 z 24 lutego 2003 r.). Przede wszystkim chodzi jednak o to, by w państwie obowiązywał spójny i jednolity system prawny, pozbawiony sprzeczności tak w układzie wertykalnym, jak i horyzontalnym [zob. W. Sokolewicz, M. Zubik, Komentarz do art. 2 Konstytucji, (w:) L. Garlicki, M. Zubik (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom I, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2016, par. 40].

W procesie kontroli konstytucyjności prawa Trybunał Konstytucyjny w swoich orzeczeniach wielokrotnie powoływał się na „Zasady techniki prawodawczej”, czyli dokument stanowiący obecnie załącznik do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 283), w którym zostały ujęte podstawowe zasady poprawnego konstruowania i redagowania projektów aktów normatywnych. Zasady techniki prawodawczej „*będąc regułami tworzenia prawa, są rozwinięciem i uszczegółowieniem konstytucyjnych zasad przyzwoitej legislacji, wywodzonych z klauzuli demokratycznego państwa prawnego. Konsekwentne stosowanie tych zasad przez wszystkie podmioty tworzące prawo, a w szczególności przez ustawodawcę, zapewnia znaczny stopień jednolitości formułowania aktów normatywnych, a to z kolei ułatwia interpretację tekstów prawnych oraz przyczynia się do stworzenia stanu pewności prawa i bezpieczeństwa prawnego obywateli*” (D. Salitra, *Zasady przyzwoitej legislacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, „Przeгляд Sejmowy” 2003, nr 4, s. 47).

Według dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego naruszenie zasad techniki prawodawczej „*prowadzić może do naruszenia art. 2 Konstytucji statuującego zasadę demokratycznego państwa prawnego, a konkretnie istotnego jej elementu, jakim jest reguła tzw. przyzwoitej legislacji i związana z nią zasada określoności przepisów prawa*”. W

swoich orzeczeniach Trybunał Konstytucyjny zalicza zasady techniki prawodawczej do „prakseologicznego kanonu, który powinien być respektowany przez ustawodawcę demokratycznego państwa prawnego” i stwierdza, że „ustawodawca nie może w swej działalności legislacyjnej ignorować reguł wyrażonych w ZTP” [zob. B. Banaszak, komentarz do art. 2 Konstytucji, (w:) *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Wydawnictwo C. H. BECK, Warszawa 2012].

W kontekście sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym i Sądem Apelacyjnym w K , w której Skarżącemu odmówiono uznania jego prawa do dziedziczenia roszczenia o zadośćuczynienie po zmarłym i merytorycznego rozpoznania sprawy, obydwie Sądy nie widziały podstaw do stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w oparciu o art. 558 k.p.k. Przepis ten został wadliwie sformułowany przez ustawodawcę, albowiem jest on niezgodny z wytycznymi z § 156 Zasad techniki prawodawczej, które w sposób wyraźny stwierdzają, że:

„1. Jeżeli zachodzi potrzeba osiągnięcia skrótowości tekstu lub zapewnienia spójności regulowanych instytucji prawnych, w akcie normatywnym można posłużyć się odesłaniami.

2. Jeżeli odesłanie stosuje się tylko ze względu na potrzebę osiągnięcia skrótowości tekstu, w przepisie odsyłającym jednoznacznie wskazuje się przepis lub przepisy prawne, do których się odsyła.

3. Jeżeli odesłanie służy przede wszystkim zapewnieniu spójności regulowanych w tym akcie instytucji prawnych, w przepisie odsyłającym wskazuje się zakres spraw, dla których następuje odesłanie, oraz jednoznacznie wskazuje się przepis lub przepisy prawne, do których się odsyła”.

Art. 558 k.p.k. w swoim założeniu miał niewątpliwie zapewniać spójność obowiązujących w Polsce regulacji prawnych, tymczasem został on w taki sposób zredagowany, że ani jednoznacznie nie wskazuje przepisów prawnych, do których stosowania odsyła, ani nie wskazuje zakresu spraw, dla których następuje odesłanie.

Pewne instytucje prawne i mechanizmy zostały unormowane zarówno w Kodeksie postępowania karnego, jak i w Kodeksie postępowania cywilnego (np. przesłanki,

zawieszenia i umorzenia postępowania, kwestia właściwości sądu). Niektóre z nich różnią się zakresem, szczegółowością i celem danej regulacji, co już stwarza problemy interpretacyjne dla organów stosujących prawo. Z kolei inne instytucje prawne zostały unormowane wyłącznie w jednym z powyższych aktów prawnych. W przypadku instytucji umiejscowionych w Kodeksie postępowania karnego ich cele mogą nie być spójne z założeniami postępowań dotyczących roszczeń odszkodowawczych, które zasadniczo dochodzone są w procesie cywilnym.

Wszystko to powoduje, że organy stosujące prawo mają bardzo dużą swobodę i dowolność w stosowaniu na podstawie art. 558 k.p.k. przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w sprawach odszkodowawczych prowadzonych według przepisów Działu XIII rozdziału 58 k.p.k. A to z kolei rzutuje na całkowitą dowolność podejmowanych przez sądy powszechne rozstrzygnięć i prowadzi do naruszenia konstytucyjnych norm gwarantujących prawa i wolności obywatelskie.

W ocenie Skarżącego wadliwa konstrukcja normatywna art. 558 k.p.k. prowadząca do pełnej swobody i dowolności rozstrzygnięć prawnych narusza art. 2 Konstytucji, a zarazem negatywnie wpływa na możliwość uzyskania ochrony prawnej konstytucyjnych praw i wolności wynikających z art. 21, art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Biorąc pod uwagę powyższe wnoszę jak w petitum skargi.

Załączniki:

- 5 odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami
- pełnomocnictwo do reprezentacji przed Trybunałem Konstytucyjnym (zał. 1) wraz dowodem uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (zał. 2)
- odpis postanowienia Sądu Okręgowego w K z dnia .03.2018 r. w sprawie o sygn. akt (zał. 3)
- odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w K z dnia .06.2018 r. w sprawie o sygn. akt (zał. 4)
- postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po P C (zał. 5)
- kopia koperty zawierającej orzeczenie kończące postępowanie (zał. 6) wraz z wydrukiem ze strony internetowej Poczty Polskiej (zał. 7), które potwierdzają datę doręczenia Skarżącemu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie